
Udmeldelsesbegrænsninger i fagforeningers vedtægter

26.11.2019

Østre Landsret afsagde den 7. oktober 2019 dom om, hvorvidt en fagforening kunne opstille udmeldelsesbegrænsninger for sine medlemmer i kølvandet på en faglig konflikt. Vestre Landsret fulgte trop den 24. oktober 2019. I denne nyhed kan du blive klogere på dommene, der begge handler om det foreningsretlige forhold mellem medlem og fagforening.

Sagerne kort

I forbindelse med den landsdækkende lærerlockout i 2013 havde en fagforening udbetalt lån til en række af de medlemmer, som var berørte af konflikten. Samtidig pålignede fagforeningen alle øvrige medlemmer et såkaldt konfliktkontingent, der svarede til medlemmernes respektive forholdsmæssige andele af de samlede konfliktudgifter – udover det almindelige grundkontingent, der dog var blevet væsentligt nedsat.

Formålet med at påligne medlemmerne et konfliktkontingent var især at sikre, at alle foreningens medlemmer bidrog solidarisk til at betale for den afviklede konflikt og til at ruste foreningen til fremtidige konflikter. Fagforeningen ønskede desuden, at alle medlemmer blev stillet lige, derved at den månedlige økonomiske byrde forbundet med at betale af på sit konfliktlån henholdsvis betale det forhøjede kontingent var lige stor.

Ifølge fagforeningens vedtægter kunne medlemmer, der var pålignet konfliktkontingent, kun melde sig ud af foreningen, hvis de samtidig betalte deres forholdsmæssige andel af de samlede konfliktudgifter svarende til det konfliktkontingent, de skulle have betalt frem til konfliktperiodens udløb den 31. juli 2017.

Østre Landsret

Et medlem, der først havde meldt sig ind i foreningen efter konfliktens afslutning, blev, som andre almindelige medlemmer, pålagt at betale konfliktkontingentet straks fra sin indmeldelse. Da han kort tid efter anmodede om at blive meldt ud, afviste foreningen at effektuere udmeldelsen, før medlemmet havde betalt sin andel. Udmeldelsen blev først effektueret den 31. juli 2017, hvor medlemmer ikke længere var pålignet konfliktkontingent.

Vestre Landsret

En række medlemmer havde kollektivt forsøgt at melde sig ud af foreningen på det tidspunkt, hvor medlemmerne var pålignet konfliktkontingent. Udmeldelserne blev først effektueret, da medlemmerne havde betalt deres andele.

Under sagerne gjorde medlemmerne blandt andet gældende, at påligning af konfliktkontingent var et byrdefuldt vilkår, der skulle have været særligt fremhævet i forbindelse med indmeldelse. Udmeldelsesbegrænsningen i foreningens vedtægter var desuden, efter medlemmernes opfattelse, urimelig, fordi den var i strid med regler om beskyttelse af retten til såkaldt negativ foreningsfrihed (retten til at stå

Kontakt

Christian Jul Madsen
Partner

Direkte: +45 38 77 44 52
Mobil: +45 20 19 74 83
CJM@kromannreumert.com

Christina Melstrup Toft
Advokat

Direkte: +45 38 77 43 74
Mobil: +45 20 19 74 73
cme@kromannreumert.com

KROMANN REUMERT

uden for en forening). Det var derudover et tema i begge sager, om foreningens krav var forældet.

Landsretternes resultat

Både Østre og Vestre Landsret fandt, at fagforeningen havde været berettiget til at opkræve konfliktkontingent – også hos medlemmer der først havde meldt sig ind i foreningen efter konfliktens afslutning (men dog havde været ansat inden for fagforeningens område under konflikten). De to landsretter fandt derudover, at udmeldelsesbegrænsningen var sædvanlig og rimelig, idet de lagde vægt på følgende forhold:

- Det tidligere medlem (Østre Landsret), der havde modtaget et link til foreningens vedtægter på USB-stik, havde fået tilstrækkelige oplysninger om de rettigheder og pligter, som han ville blive pålagt ved et medlemskab.
- Udmeldelsesbegrænsningen var almindeligt forekommende og begrundet i saglige hensyn, blandt andet ønsket om at alle medlemmer bidrager solidarisk til genetablering af foreningens formue.
- Udmeldelsesbegrænsningen var dermed rimelig og kunne følgelig håndhæves over for medlemmerne. Det var i den forbindelse underordnet, at fagforeningen ikke længere havde forhandlingskompetence for gruppen af medlemmer, der stod bag den kollektive udmeldelse.

Foreningen havde været berettiget til at fastholde medlemmerne på at betale kontingent, indtil deres andele af de samlede konfliktudgifter var betalt.

Landsretterne fandt derfor, at foreningens krav forfaldt på månedsbasis og dermed, at foreningen ikke havde kunnet opkræve kontingentrestancen på én gang, tidligere end 3 år før sagens anlæg. Kravet var derfor ikke forældet.

Hvad viser dommene?

Dommene viser, at fagforeninger er berettiget til at binde sine medlemmer til de omkostninger, der følger af faglige konflikter, uanset om medlemmerne har været direkte omfattet af konflikten eller ej.

Kromann Reumert har gennem en årrække ført sager om netop dette foreningsretlige spørgsmål for byretten, der uden undtagelse har fundet, at udmeldelsesbegrænsningen var rimelig og dermed kunne håndhæves over for de pågældende medlemmer. Med de to landsretsdomme må retsstillingen anses for endeligt fastslået.